

عنوان مقاله:

ترسیم آینده های بدیل سرمایه اجتماعی از منظر قواعد فقهی (مورد مطالعه: قواعد فقهی غرور، تعاون، احسان)

محل انتشار:

دوفصلنامه آینده پژوهی ایران، دوره 6، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

مریم بیدخام - دانشجوی دکتری تخصصی فقه و مبانی حقوق اسلامی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران

سید محمد مهدی احمدی - استادیار، گروه فقه و مبانی حقوق اسلامی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران

احمد مرادخانی - دانشیار، گروه فقه و مبانی حقوق اسلامی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران

خلاصه مقاله:

هدف: فرهنگ از جمله پیشرانهای عناصر اجتماعی و اقتصادی است. فقه به عنوان یک بخش از فرهنگ دینی اگر به درستی شناخته و در عرصه های اجتماعی عملیاتی گردد می تواند هم اکنون و در آینده منشاء اثرات بی بدیلی باشد که سلامت جامعه را تضمین نماید. هدف این پژوهش آن است که پیوند و ارتباط میان قواعد فقهی (غرور، تعاون، احسان) و شاخص های سرمایه اجتماعی (شامل اعتماد، مشارکت و انسجام اجتماعی) را تشریح و تبیین نماید. روش: این مقاله در زمره پژوهش های کیفی است که به شیوه اسنادی با مطالعه و غور در متون فقهی و همچنین متون مرتبط با مفهوم سرمایه اجتماعی انجام پذیرفته است. یافته ها: نتایج حاصله حاکی از آن است که هیچ رفتار اجتماعی نیست که در خلا شکل گرفته باشد. لذا رفتار آدمی همواره متأثر از بینش ها و نگرش هایی است که افراد معتقد به آن هستند. قواعد فقهی مذکور که خود ریشه در تعالیم دین مبین اسلام دارند، نیروی عظیم، در افزایش سرمایه اجتماعی بومی قلمداد گردیده که می توانند زمینه تسهیل و تسریع رشد این سرمایه را شتاب بخشند. نتیجه گیری: قواعد فقهی منبعث از آموزه های اسلامی فرا زمانی و فرا مکانی بوده که مراعات و کاربست آنها در عرصه های مختلف زندگی فردی و اجتماعی منجر به قوام و انباشت سرمایه اجتماعی خواهد شد. به طوریکه می توان گفت در بسیاری از قواعد فقهی بدون آنکه به طور صریح از سرمایه اجتماعی نام برده شود، ولی مصادیق، مضامین و مفاد فراوانی را می توان یافت که به این امر تاکید دارد.

کلمات کلیدی:

فقه، سرمایه اجتماعی، قاعده غرور، قاعده تعاون، قاعده احسان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1475913>

